

Kirjaamo, Pohjois-Savon ELY-keskus
POSELY/kalatalousviranomainen

Muutosesitys Pohjois-Päijänteiden kalatalous-tarkkailuun vuodesta 2024 alkaen

Esitämme, että Pohjois-Päijänteiden yhteistarkkailun kalataloustarkkailussa luovutaan vuosittaisesta kalastuskirjanpidosta. Tarkkailumenetelmään voidaan näkemyksemme mukaan palata myöhemmin, jos Pohjois-Päijänteiden kuormitustilanteessa tai vedenlaadussa tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka voisivat vaikuttaa negatiivisesti kirjanpitopyynnin kohteena olevien kalalajien kantoihin tai niiden kalastukseen.

Pohjois-Päijänteiden kalataloudelliseen tarkkailuun on sisällytetty yhtenä osana kalastuskirjanpito. Muut tarkkailumenetelmät ovat siikakalojen lisääntymistutkimukset, kalastustiedustelu, verkkokoekalastus, kaikuluotaus ja kalojen elohopeapitoisuustutkimukset. Menetelmäkirjoa voidaan pitää mittavana.

Kirjanpitokalastusta ei ole saatu toteutettua läheskään ohjelman mukaisena pitkään aikaan. Vuosina 2019–2022 kirjanpitäjiä on ollut käytännössä yksi ihminen, jonka kalastus on osunut talviaikaan yhdellä selkälueella. Yksittäisinä vuosina vuosien 2019–2022 aikana, ja tätä aiemmin, kirjanpitäjinä on toiminut 1–3 henkilöä vain yhdellä tai kahdella tarkkailuohjelman mukaisista selkälueista (Poronselkä, Hauhonselkä ja Ristinselkä). Aineisto on yksiselitteisesti ollut jo pidemmän aikaa täysin riittämätön luotettavien päätelmien tekemiseen.

Verkkopyynti on Pohjois-Päijänteellä vähentynyt viimeisen 15 vuoden aikana selvästi, mikä ilmenee erityisesti kalatalouskeskusten teettämässä kalastustiedusteluissa, jotka on kohdistettu osakaskunnan lupia lunastaneille. Verkkokalastajat ovat ikääntyneitä ja uusien kirjanpitokalastajien rekrytointi on ollut vaikeaa. Kirjanpitäjät ovat kohdistaneet pyyntinsä lähinnä kuhaan. Kuhakannan kehitystä voidaan seurata luotettavasti kalastustiedustelulla ja verkkokoekalastuksella.

Pohjois-Päijänteellä kirjanpitokalastajien tyypillisten saalislajien (kuha, hauki, ahven, lahna, made, siika, taimen) kannat ovat joko vahvoja tai osittain istutusten varassa (taimen, siika). Veden laatu ei ole vesistö tarkkailun tulosten perusteella rajoittanut pitkään aikaan Pohjois-Päijänteellä näiden kalalajien lisääntymistä tai elinedellytyksiä. Pohjois-Päijänteellä verkkopyynnin kuhasaalis liikkuu vuosittain osakaskunnan lupatiedustelujen pohjalta arvioiden 15 000–30 000 kg välillä.

Pohjois-Päijänteeltä pyydetään tonneittain vedenlaadun muutoksille kuhaa herkempiä lajeja, kuten muikkua, siikaa tai taimenta. Näistä kaikki lisääntyvät luontaisesti Pohjois-Päijänteiden alueella, ja

esimerkiksi muikkuun kohdistuu merkittävää kaupallista pyyntiä. Jo yksin tämä kuvastaa Pohjois-Päijänteen olevan merkittävä kalastusvesistö, eikä pistekuormittajien vesistövaikutuksilla ole todennäköisesti ollut pitkään aikaan merkittäviä kalastovaikutuksia. Pohjois-Päijänteen vesimuodostuman ekologinen tila on hyvä, kuten kalastoperusteinenkin tilaluokkakin.

Koska kalataloudellisen tarkkailun tavoitteena on nimenomaan selvittää kuormittajien vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen, tulisi menetelmien olla sellaisia, joilla vaikutuksia on ylipäättään mahdollista selvittää. Kalastuskirjanpidolla ei saada näkemyksemme mukaan kuormittajien kalasto- tai kalastusvaikutuksista käyttökelpoista tietoa, minkä vuoksi sen käyttö ei ole järkevää. Tarkkailumenetelmästä luopumista on esitetty myös aiemmissa vuosiraporteissa.

KVVY Tutkimus Oy

Yhteistarkkailuvelvollisten puolesta,

Erityisasiantuntija

FM

Antti Leppänen

Jakelu

Pohjois-Savon ELY-keskus, Järvi-Suomen kalatalouspalvelut, kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Nickull Anna Riikka, AnnaRiikka.Nickull@metsagroup.com

Petri Tuominen, petri.tuominen@js-puhdistamo.fi

Ikonen Kari, Kari.Ikonen@alva.fi